

РЕЗЮМЕТА

на научните публикации
на доц. д-р Велина Иванчева Казанджиева,
катедра „Икономика и организация на туризма“ в Икономически университет – Варна,
за участие в конкурс за „професор“ в област на висшето образование
3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.9. Туризъм,
научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“,
обявен в ДВ, бр. 27/05.04.2022 г.

I. Монография по чл. 77, т. 3 от ПРАС в ИУ – Варна

**№ 1. Казанджиева, В. 2021. Концепция и възможности за развитие на е-туризъм.
Варна: Наука и икономика (Библиотека Проф. Цани Калянджиев; Книжка 67)
ISBN - 978-954-21-1062-0**

Резюме на монографията

Дигитализацията е важен фактор на конкурентоспособност в туристическата индустрия. Е-туризмът разширява обхвата и динамиката си, а прогнозите са за ускоряване на неговия растеж. Изследването на същността и особеностите на е-туризма, както и на възможностите за развитието му в България, представени в монографията, е мотивирано от специфични проблеми и предизвикателства, породени от комплексната дигитална трансформация на туристическата индустрия. В съответствие с поставената цел и изследователските задачи, в процеса на изучаване на явлениято е-туризъм, е осъществен теоретичен анализ и са дефинирани неговите съвременни концептуални основи, същностни характеристики и особености.

В първата част на монографията са проучени и анализирани информационно-технологичните основи на е-туризма. Характеризирана е синергията туризъм, технологии, интернет. Определена е същността на дигитализацията и са анализирани ефектите ѝ върху туризма. Представени са възможностите и предизвикателствата от приложението на изкуствен интелект, виртуална реалност и блокова верига (блокчейн) в е-туризма.

Във втората част на изследването е дефиниран е-туризмът и са анализирани неговите взаимовръзки с традиционни научни направления. Определен е неговият съдържателен обхват, сложна и динамична концептуална рамка. Проследено е еволюционното развитие на е-туризма, проучени са характеристиките и трансформациите му през отделните етапи. Разгледани са и са прогнозирани интелигентните изменения в е-туристическата система, провокирани от високата

степен на свързаност и ускореното навлизане на разнообразни технологии и интегрирани устройства в нея.

В третата част на разработката вниманието е насочено към потреблението, дестинациите и динамичния пакет при е-туризма. Направена е обща характеристика на онлайн туристическото потребление и е характеризирани дигиталният потребител като субект на е-туристическата система. Представени са по-важни детерминанти на неговото поведение. Анализирани са особеностите на е-дестинациите и са представени добри практики на дигитални туристически места. Динамичният туристически пакет е изследван като важна част от икономическите измерения на все по-дигитализиращата се туристическа индустрия. Определени са неговите същностни характеристики и интегрирани туристически информационни системи, изграждащи концепцията му. Установено е, че търсенето на индивидуални, динамични туристически пакети нараства и тенденцията е устойчива във времето.

В четвъртата част на монографичния труд са разкрити насоките за развитие на е-туризъм в България. Направена е обща оценка на условията за дигитализация на българската икономика като интегрален фундамент, създаващ предпоставките за е-туризъм у нас. Проучени са съвременните изменения и перспективите за развитие на е-туризма. На тяхна основа и в съответствие с профила на съвременния онлайн турист са формулирани стратегически направления за е-туризъм в България. Обективно основание за ефективното развитие на е-туризма у нас са неговите предимства и благоприятни възможности. Всички заинтересовани страни в национален план следва да инвестират в технологични иновации за е-туризъм, за да оползотворят положителните му ефекти. Инвестициите в софтуер за персонализация и подобряване на обслужването в туристическите организации са необходимо условие за конкурентоспособност на е-туристическия сектор в България.

II. Монографии и студии по чл. 86 (5), т. 2 от ПРАС в ИУ – Варна
№ 2. Дъбева, Т., Луканова, Г., Казанджиева, В., Илиева, Г., Филипова, Х. 2019.
Иновативни технологии в българското хотелиерство. Варна: Наука и икономика
(Библиотека Проф. Цани Каланджиев; Книжка 60) ISBN - 978-954-21-1008-8

Резюме на цялата монография

Основната цел в монографията е изследване на съвременните изменения и

технологични иновации в хотелиерство, за да се определят възможностите за приложение на иновативни технологии в българското хотелиерство. Интересът към теоретичните и приложните изследвания за внедряване на иновативни технологии в хотелиерството нараства с увеличаване на ползите и благоприятното отношение към тях. При подготовката на монографията са изследвани съвременните изменения в хотелиерството и са проучени иновативни технологии и добри практики в хотелиерската дейност. Анализирани са резултатите от две проучвания на нагласите на клиенти и отношението на мениджъри и служители в хотели към технологичните иновации. Направени са предложения и препоръки за внедряване на иновативни технологии в българското хотелиерство.

Резюме на частите, разработени от доц. д-р Велина Казанджиева

Резултатите от проведеното проучване на клиентите показват, че въвеждането на технологични иновации в българското хотелиерство е в начален етап, а нагласите на потребителите са все още неясни, непълни и ограничени (§ 3.1 и § 3.2). Липсват достатъчно опит и преживявания с технологиите при хотелиерското обслужване. Предложенията за внедряване на иновативни технологии в българското хотелиерство са систематизирани в три основни направления: преди престоя на госта; по време на пребиваването в хотела; след престоя и напускането на хотела (§ 3.4). Инвестициите следва да се насочат към разработване на мобилни приложения, иновативни технологии за реализиране на онлайн ремаркетинг, имейл кампании и привличане на нови гости.

№ 3. Маринов, С., Казанджиева, В., Дянков, Т., Илиева, Г. 2015. Стратегия за природосъобразен туризъм в природен парк „Странджа” 2014-2020. Варна: Наука и икономика (Библ. Проф. Цани Калянджиев; Кн. 36) ISBN - 978-954-21-0823-8

Резюме на цялата монография

Основната цел в разработката е, на основата на ситуационен и SWOT анализ на ПП „Странджа“, да се разработи стратегия за развитие на природосъобразен туризъм в парка за периода 2014-2020 г. Разработката представя концепция за развитие на мрежата от туристически маршрути и план за управление на туристопотока в границите на защитената територия. В резултат на направените анализи и оценките на вътрешната и външната среда е определена визията за развитие и утвърждаване на ПП „Странджа“ като дестинация за природосъобразен туризъм.

Резюме на частите, разработени от доц. д-р Велина Казанджиева

Анализирана е макросредата на ПП „Странджа“ като дестинация за природосъобразен туризъм (гл. 2). Проучени и изследвани са политическите, правните, техническите, социокултурните и екологичните условия. Определени са предимствата, недостатъците, възможностите и заплахите за развитие на природосъобразен туризъм на територията на парка и е предложен интегративен модел на SWOT анализ (гл. 3). Систематизирани и оценени са туристическите маршрути, в т.ч. и интерпретативни турове, и са формулирани насоки за развитието им в съответствие с предмета на изследване в монографията (гл. 5).

№ 4. Нешков, М., Маринов, С., Казанджиева, В., Дянков, Т., Илиева, Г. 2014. Конкуренетоспособност на община Варна като туристическа дестинация. Варна: Наука и икономика. ISBN - 978-954-21-0774-3

Резюме на цялата монография

Поставената цел в монографичния труд е да се анализира и оцени конкурентоспособността на община Варна като туристическа дестинация и да се предложат стратегически насоки за формиране и развитие на нейните конкурентни предимства. В условията на изострена глобална конкуренция на туристическите пазари, дестинациите не могат да разчитат на случаен успех, заради което конкурентоспособността им се утвърждава като основна функция на техните маркетингови и управленски системи. Общините в България трябва да изпълняват лидерска роля при разработването и реализацията на програми за устойчив туризъм и повишаване на конкурентоспособността на дестинациите, които представляват.

Резюме на частите, разработени от доц. д-р Велина Казанджиева

Изследвана е макросредата на община Варна като туристическа дестинация в контекста на актуалните политически условия (гл. 3). Характеризирана и оценена е икономическата среда на територията на общината, нейната техническа инфраструктура, демографски и социокултурни условия. Проучена и изследвана е конкурентоспособността на дестинация Варна от позицията на френски и български туристи (т. 2 и т. 6 от гл. 4).

№ 5. Kazandzhieva, V. 2021. Enhancing the Competitiveness of Destination Bulgaria through Digital Transformation in Tourism. Economic Studies (Ikonomicheski

Izslედvania), Sofia: Economic Research Institute at the Bulgarian Academy of Sciences, 30, 2, pp. 177 – 198. ISSN 0205-3292 студия в Scopus, CEEOL

Резюме на студията

Актуалността на темата е обусловена от динамичната конкурентна среда на международните туристически пазари и необходимостта от търсене на възможности за увеличаване на конкурентните предимства на България като дестинация. Една от тези възможности е чрез дигитална промяна на туристическия сектор у нас. Изследователската цел в разработката е анализ и оценка на конкурентоспособността на дестинация България и определяне на насоки за нейното увеличаване чрез дигитална трансформация в туризма. При анализа и синтеза, за оценката на конкурентните позиции на нашата страна като туристическа дестинация, са приложени индуктивен, дедуктивен и глокален подход. Публикацията се базира на методологията за определяне на индекса на конкурентоспособност в туризма на Световния туристически форум. Направени са конкретни предложения и препоръки за дигитална трансформация на туристическия сектор в България на макро и микро равнище. Направляването и стимулирането на процесите по дигитална трансформация в различните сектори на националната икономика, в т.ч. и туризма, следва да се осъществява от държавата, нейните правителствени органи и отговорни институции, съответните предприятия и организации.

№ 6. Kazandzhieva, V., Santana, H. 2019. E-tourism: Definition, Development and Conceptual Framework. Tourism: An International Interdisciplinary Journal, Zagreb: Institute for Tourism, 67, 4, pp. 332 - 350. ISSN: 1332-7461 (Print); ISSN 1849-1545 (Online) студия в Scopus и Web of Science

Резюме на студията

Електронният туризъм е обективна реалност, чиято динамика и ускорено развитие променят традиционния модел на класическата туристическа система. Формирането на е-туристическа система е логично следствие от дигитализацията на всички процеси в стойностната верига на туристическата индустрия. Целта на студията е: на основата на анализ на условията и факторите за поява и развитие на е-туризма да се конструира и представи концептуална рамка на е-туристическата система. Проучени са специализирани източници с вторични данни по темата и е определена концептуалната теоретична рамка. Е-туризмът е дефиниран като процес и са посочени ключови

характеристики от неговата същност. В студията са комбинирани и използвани следните изследователски подходи и методи: теоретичен изследователски подход; систематичен преглед на академични публикации по темата; анализ и синтез; контент анализ. Резултатът е конструиране на концептуалната рамка на е-туристическата система, представяне на основните части (подсистеми) и елементи в нея, както и определяне на взаимодействията между тях.

№ 7. Kazandzhieva, V., Filipova, H. 2019. Customer Attitudes Toward Robots in Travel, Tourism, and Hospitality: A Conceptual Framework. Ivanov, S. and Webster, C. (Ed.) Robots, Artificial Intelligence and Service Automation in Travel, Tourism and Hospitality, Emerald Publishing Limited, Bingley, pp. 79-92. ISBN: 978-1-78756-688-0, eISBN: 978-1-78756-687-3 студия в Scopus и Web of Science

Резюме на студията

Целта на изследването е да се дефинират нагласите на клиентите към роботите и да се анализират значимите им характеристики и въздействия в туризма и хотелиерството. Проучването се основава на теоретичен изследователски подход. Концепцията за нагласите на клиентите към роботите в туризма и хотелиерството е изследвана чрез системен подход, анализ и синтез. Обобщени са и са проучени в теоретичен аспект характеристиките на нагласите на клиентите към въвеждането на работи в туризма и хотелиерството. Определени са водещите компоненти в структурата на нагласите към роботите, връзките и взаимодействията между отделните елементи, обединени в обща система. Дефинирано е комплексното отношение на клиентите към роботите в туристическата и хотелиерската индустрия.

Направените теоретични предположения, изводи и заключения могат да бъдат използвани като отправна точка за създаване на модели за емпирично изследване на нагласите на клиентите към роботите в туризма и хотелиерството. Комбинираните услуги, базирани на взаимодействието човек-робот, са оптималното решение за формиране на благоприятни нагласи на клиентите към роботизацията и автоматизацията в туризма и хотелиерството. По този начин потребностите на клиентите от високо технологични удобства, междуличностна комуникация и социализация са удовлетворени. Изследването е сред малкото публикации, които изучават директно и в теоретичен аспект нагласите на клиентите към роботите в туризма и хотелиерството. Създадена е матрица на нагласите и поведението на

потребителите при използване на работи при организацията на туристически пътувания и в процеса на хотелиерското обслужване.

III. Научни статии по чл. 86 (5), т. 2 от ПРАС в ИУ - Варна

№ 8. Казанджиева, В. 2020. Приложни аспекти на блокчейн технологията в туристическата индустрия. ИЗВЕСТИЯ на Съюза на учените – Варна. Серия Икономически науки, 9(1), сс. 88-99, ISSN (print): 1314-7390; ISSN (online): 2603-4085 Национален референтен списък (ID №2584), RePEc и CEEOL, Google Scholar, Scientific Online Resource System

Резюме на статията

В статията се изследва развитието на блокчейн технологията. Известна още като блокова верига, за нея е налице консенсус относно потенциалните ѝ възможности. Тя е в преломна точка на развитие, като инерцията в използването ѝ се измества от „блокчейн туризъм“ към проучване и изграждане на практически бизнес приложения. Туристическата индустрия и блокчейн технологията са представени като перспективна и мощна комбинация, която може да допринесе за безопасността и прозрачността на транзакциите в туризма. Целта в статията е да се анализират характеристиките на блокчейн като иновативна технология и да се представят по-важните ѝ предимства и приложни аспекти в туризма. В индустрията има нарастване на броя на нововъзникващи, но в същото време разрушители иновации, които налагат използване на блоковата верига в традиционните бизнес модели. Характеристиките и възможностите на блокчейн технологията показват нейния потенциал за приложение в туризма и по-конкретно за: определяне самоличността на пътника и проследяване на неговия багаж; персонализация, резервации и продажби на туристически услуги; бонусни системи и отстъпки; защита на данни и профили; избягване на свръхрезервации; рейтинги, класации и др.

№ 9. Казанджиева, В. 2020. Устойчиви форми на смарт туризъм. ИЗВЕСТИЯ на Съюза на учените – Варна. Серия Икономически науки, 9(2), сс. 85-94, ISSN (print): 1314-7390; ISSN (online): 2603-4085 Национален референтен списък (ID №2584), RePEc и CEEOL, Google Scholar, Scientific Online Resource System

Резюме на статията

Интересът към смарт туризма нараства с увеличаване на дигитализацията на туристическата индустрия. Туризмът изисква разнообразие от услуги и продукти. Това

разнообразие увеличава смарт приложенията и интелигентните туристически системи, предназначени за подобряване на изживяването и удовлетвореността на посетителите по време на престоя в туристическите места. Статията представя в синтезиран вариант концепцията за интелигентния (смарт) туризъм и приложението ѝ за развитието на устойчиви дестинации. Разглеждат се и някои трудности и предизвикателства пред интелигентния туризъм.

Съвременният туризъм е с изразен електронен характер и дефинирането му като смарт или интелигентен обозначава мултифункционалните му особености и високи нива на свързаност на туристическата индустрия в някои дестинации. При смарт туризма физическата и дигиталната инфраструктура са интегрирани, за да улеснят потреблението на туристите. В разработката са представени добри практики на системи за смарт туризъм, които предоставят ефективни възможности за технологични иновации и нови бизнес начинания. Всяка система за смарт туризъм е изключително богата среда за идентифициране и изучаване на иновативни парадигми за взаимодействие, както и форми на съвместно създаване на стойност. Потребители, предприятия, бизнеси и групи от разнородни субекти взаимодействат с информация и технологии по нов начин, който трябва да бъде идентифициран, изследван и осмислен. Чрез парадигмата на интелигентността е възможно постигане на устойчив туристически сектор, който подобрява условията на живот и благосъстоянието на местните общности, разнообразява и персонализира туристическите преживявания.

№ 10. Казанджиева, В., Александрова, М. 2019. Екологически туризъм България. научно издание Природно и историко-културно наследство Восточной Европы как объект социально-географических исследований. Псков: Псковский государственный университет, сс. 26 - 34. ISBN 978-5-91116-880-3, РИНЦ

Резюме на статията

В статията, концепцията за екотуризма се разглежда едновременно като специален сегмент от туристическия пазар и като форма на утвърждаване и спазване на принципите на устойчивото и хармоничното развитие. Основната цел в разработката е да се представят успешни практики за екотуризъм на основата на неговите специфични характеристики и принципи, както и възможностите за развитие на този вид туризъм в България. Проучването разкрива богатия и разнообразен потенциал на България за екотуризъм като са идентифицирани и някои съществени проблеми и пречки.

Ролята и значението на екологичните форми на туризъм не трябва да се абсолютизират. Те не са панацея за разрушителната дейност на масовия туризъм, въпреки благоприятните възможности за хармонично взаимодействие между туризма и природната среда. Екотуризмът се нуждае от силна подкрепа не само на национално, но и на местно ниво. Плановете за управление на националните паркове в България са добра основа за неговото развитие. Перспективни области на екотуризм в страната са: природозащитен туризъм; научен екотуризм за посетители със специални интереси; познавателен екотуризм. Мерките за опазване на околната среда в туристическите райони се базират на баланса и хармонията между икономическото развитие, положителните въздействия на екотуризма и ефектите за социо-културната и природната среда.

№ 11. Kazandzhieva, V. 2019. Incentive Programmes as a Tool for Promoting Tourism in Bulgaria. Izvestia: journal of the Union of Scientists. Economic sciences series, 8(1), pp. 27-35. ISSN (print): 1314-7390; ISSN (online): 2603-4085 Национален референтен списък (ID №2584), RePEc и CEEOL, Google Scholar, Scientific Online Resource System

Резюме на статията

Инсентив (стимулиращите) програми за пътувания показват признание за постиженията на служителите в една компания чрез възможностите за придобиване на туристически опит в интересни и атрактивни дестинации. Резултати от проучвания разкриват, че 65% от служителите твърдят, че оценяват стимулиращите пътувания повече от всяка друга форма на възнаграждение, които се помнят по-дълго в сравнение с паричните награди. Поставената цел в публикацията е: на основата на теоретична характеристика на същността и особеностите на програмите за инсентив пътувания да се определят и анализират актуалните тенденции в индустрията, и да се направят предложения за подобряване и развитие на поощрителните пътувания в България. Програмите с пътувания за награда и признание са не само ефективна форма на възнаграждение, но и интелигентна инвестиция, със значителен стратегически потенциал за повишаване атрактивността на България като дестинация за инсентив туризъм. Утвърдените позиции на страната като ваканционна дестинация, предлагаща ол инклузив, допълнително мотивират проектирането и реализирането на инсентив пътувания. Ефективната комуникационна програма, стимулираща пазара на този тип

пътувания у нас, трябва да се основава на активното взаимодействие между обществени и професионални организации, подготовката и разпространението на подходящи рекламни материали (печатни и електронни) с вълнуващи послания към заинтересованите страни.

№ 12. Kazandzhieva, V. 2019. Potential for Applying Open Innovations in Tourism. Izvestia: journal of the Union of Scientists. Economic sciences series, 8(3), pp. 28-36. ISSN (print): 1314-7390; ISSN (online): 2603-4085 Национален референтен списък (ID №2584), RePEc и CEEOL, Google Scholar, Scientific Online Resource System

Резюме на статията

В съвременния конкурентен и динамично развиващ се туризъм е от първостепенно значение компаниите да бъдат иновативни и да използват по разнообразен начин потенциала за актуализиране на своите продукти и услуги. Целта на настоящата статия е: на основата на теоретична характеристика на отворените иновации да се определят техните особености и да се представят варианти за прилагането им в туризма. Парадигмата на отворените иновации се основава на разбирането, че иновативните процеси се прилагат на практика не само в рамките на туристическите компании. Те интегрират редица субекти от външната среда, за да се увеличи потенциала на нововъведенията, в комбинация с актуалните промени в туристическата система.

Успехът на отворените иновации зависи от способността на туристическите компании да създават ефективни мрежи с други заинтересовани страни: доставчици, партньори, клиенти, институции, неправителствени организации и др. Отворените иновационни процеси могат да се адаптират към спецификата на туристическите услуги и да се реализират в туристически подсектори чрез различни проекти. Ефективността на последните се основава на активно използване на краудсорсинг и включване на потребители в съвместни инициативи за създаване, споделяне и популяризиране на туристически услуги, преживявания и туристически опит.

В туристическите места, основни двигатели за отворени иновации са различните форми на сътрудничество, коопериране и предприемачество, инициирани от организациите за управление на дестинации или други местни управленски структури. Ключов фактор за успеха на всяка отворена иновация в туризма е активното

взаимодействие между организационни/фирмени субекти и техните външни партньори. Натрупването, обменът и разпространението на нови знания може да генерира устойчивост на туристическите компании към предизвикателствата и трудностите на динамичната бизнес среда.

№ 13. Kazandzhieva, V., Lukanova, G., Santana, H. 2019. Bulgarian customers' attitude towards technological innovations in hotel service. 6th SWS International Scientific Conference on Social Science 2019: Conference proceedings, 26 August – 1 September, Albena, Bulgaria, Sofia: STEF92 Technology Ltd, Vol. 6, 2019, Issue 2, pp. 41 - 48. ISBN 978-619-7408-92-8; ISSN 2682-9959, Semantic Scholar, Google Scholar, РИНЦ

Резюме на статията

Обслужването в туризма и хотелиерството е динамичен процес, стимулиращ прилагането на различни технологични иновации, които създават удобства и истински изживявания на гостите по време на престоя. Тяхната ефективност и подходящо приложение зависят изцяло от нагласите и решението на крайните потребители да приемат и използват технологиите. Целта на изследването е да определи отношението на българските клиенти към технологичните иновации в хотелиерското обслужване. В публикацията са приложени изследователски методи като: научен анализ и синтез, анкетно проучване и експертна оценка, описателен подход и др. Проучването показва, че внедряването на технологични иновации в българските хотели е в ранен етап, а нагласите на клиентите са все още твърде неясни и колебливи. Пълната автоматизация и роботизацията в хотелиерското обслужване се отхвърлят от значителен брой респонденти. Положително е отношението им към комбинация от технологични иновации и реално човешко обслужване. Комбинираните услуги, използващи технологии и хора, са оптималното решение за подобряване на потребителските преживявания по време на престоя в туристическите места.

№ 14. Казанджиева, В. 2018. Тенденции в развитието на образователния туризъм. ИЗВЕСТИЯ на Съюза на учените – Варна. Серия Икономически науки, 7(1), сс. 47-55, ISSN (print): 1314-7390; ISSN (online): 2603-4085 Национален референтен списък (ID №2584), RePEc и CEEOL, Google Scholar, Scientific Online Resource System

Резюме на статията

Образователният туризъм е особено популярен в световната туристическа индустрия, но е недостатъчно проучен в научните изследвания. Липсва консенсус

относно същността и обхвата на образователния туризъм като теоретична концепция и пазарен сегмент. Чрез прегледа и синтеза на актуални дефиниции за образователен туризъм в разработката се предлага авторово определение. Статията представя алтернативен модел на образователен туризъм, конструиран на основата на процесно-резултативен подход. Концепцията за този вид туризъм е широкообхватна и непрекъснато се променя. Разработката е фокусирана върху същността на образователния туризъм, неговите характеристики и основни видове, тенденции и перспективи за развитие. Статията представя концептуална рамка на образователния туризъм и изтъква потенциала за развитието му в България.

**№ 15. Kazandzhieva, V., Filipova, H. 2018. Customer's Perception Assessment of Tech-Related Innovations in Tourism. IZVESTIYA: Journal of Varna University of Economics. – Varna, 1, pp. 5 - 20. ISSN 2367-6361 – print; ISSN 2367-6957 – online
Национален референтен списък (ID №1753), ERIN PLUS, CEEOL**

Резюме на статията

Туристическата индустрия е в процес на трансформация, провокиран и стимулиран от технологиите. Ефективността и целесъобразността на внедряването на всяка нова технология зависи от нейното възприемане и от решението на крайните потребители – туристи да я приемат и използват. Целта в статията е да се оценят възприятията на клиентите за технологичните иновации в туризма. Чрез анкетно проучване са изследвани представите и нагласите на българите относно използването на иновативни технологии в пътуванията и туризма. Резултатите показват, че българските респонденти все още не са много запознати с използването на технологични иновации в туристическата индустрия, но постепенно започват да ги приемат. За някои специфични технологични операции те предпочитат да взаимодействат с реални служители. Изследването на отношението и възприятията за технологичните иновации на клиентите е от решаващо значение за тяхното приемане и внедряване в туризма. Фактът, че потребителите имат ограничен опит с тези иновации, показва, че на този етап комбинираните туристически услуги, предоставени с помощта на технологии и хора са оптималното решение за задоволяване на нуждите на клиентите и осигуряване на по-добри преживявания по време на пътуванията на посетителите.

№ 16. Казанджиева, В., Попова, К. 2017. Оценка на влиянието на фактори от мезосредата върху младежкия туризъм в България. ИЗВЕСТИЯ на Съюза на учените – Варна. Серия Икономически науки, (1), сс. 158-171, ISSN (print): 1314-7390; ISSN (online): 2603-4085 Национален референтен списък (ID №2584), RePEc и CEEOL, Google Scholar

Резюме на статията

Младежките туристически пътувания са феномен в съвременния туризъм. Целта в публикацията е да се определят насоките за подобряване на младежкия туризъм чрез оценка на въздействията на водещи фактори от мезосредата, които оказват влияние върху младежките туристически пътувания в България. Използваните методи за изследване са PEST анализ и анкетно проучване. Младежният туризъм може да бъде перспективно направление в структурата на съвременните видове и форми на туризъм в България. Неговите конкурентни предимства изискват системно и ориентирано към резултати управление на въздействията на различни фактори, както и подобряване на предлагането на туристически услуги и продукти, отговарящи на потребностите на младите пътешественици от уникални преживявания в посещаваните места.

Проучването на мезосредата обхваща обща характеристика на актуалното състояние на туристическата индустрия в България. На тази основа са определени възможностите и заплахите за младежкия туризъм. Промените в потребителските нагласи, новите ценности на младежите, силната им зависимост от ИКТ и желанието за „бягство от сигурното“ извеждат на преден план ново перспективно поколение туристи, чиито качествени характеристики се различават от профила на масовия турист. Глобализацията вероятно ще задълбочи тези различия и ще провокира нови тенденции в развитието на младежкия туризъм.

№ 17. Казанджиева, В. 2017. Агентства пътешествий в Болгарии. научное издание Туристско-рекреационный потенциал, природное и культурное наследие Восточной Европы, Псковск: Псковский Государственный Университет, Т877 , сс. 3 - 13. ISBN 978-5-91116-612-0 РИНЦ

Резюме на статията

Статията представя характеристиките, тенденциите и проблемите в развитието на туристическите агенции в България. Промените са проследени и анализирани по отношение на динамиката в броя на туристическите агенции, тяхното видово

разнообразие и териториална структура, специфичен профил на дейност и др. Проблемите на туристическите агенции в България са обективен резултат от характеристиките на прехода у нас през последните десетилетия, които пряко и косвено засягат туроператорската и агентската дейност в туристическата система.

Вътрешният пазар на туристически услуги у нас се характеризира с относително ограничено присъствие на утвърдени и наложени типични туроператори. Въпреки това, някои от тях действат като важни субекти на организационната и посредническата дейност на българския туристически пазар. Критерият за определянето им като водещи посредници е създадената от тях мрежа от туристически бюра и представителства. В статията са представени и проблемите пред развитието на туристическите агенции в България: технологични; правни; във връзка с туристическото обслужване и др. Изграждането на доверие към туроператорите и туристическите агенти е комбинация от предлагането на качествени туристически услуги, гъвкави технологии за обслужване, ефективни маркетингови дейности и вътрешни политики за обслужване на клиентите.

№ 18. Казанджиева, В., Луканова, Г. 2016. Предимства на концепцията „бавен туризъм” в контекста на трансформациите в туризма. НАУЧНИ трудове – Аграрен университет – Пловдив: Акад. изд. на Аграр. Унив. Кръгла маса „Специализирани видове туризъм - предизвикателства и перспективи“, 3–4 юни 2016, сс. 85 - 92. ISSN 1312-6318 (Print); ISSN 2367-5845 (Online) Национален референтен списък (ID №2459), CAB Abstracts, EBSCO, AGRIS, CAB International

Резюме на статията

Разширяването на концепцията „слоу лайф“ в областта на индустрията на свободното време, отдиха и развлеченията доведе до появата на нови форми на туризъм, определяни като „бавни“. Те се разглеждат като алтернатива на масовите ваканции. Основната цел в статията е да се идентифицират ползите от бавния туризъм. Използваните методи на изследване са: обобщаване и систематизиране на информация и данни; оценка и интерпретация на предимно непреки специализирани публикации. В изследването се предлага концептуална дефиниция на бавния туризъм. Той е съвременна концепция за алтернативни форми на туризъм и хармонично развитие на дестинацията, основана на етични ценности, пълноценни и индивидуално осмислени туристически пътувания, лишени от стреса и динамиката на масовия туризъм. Моделът

на бавния туризъм съчетава основни характеристики на три основни концепции: бавен живот; бавно хранене; бавни градове. Систематизирани са водещи трансформации в туристическото търсене.

№ 19. Казанджиева, В., Луканова, Г. 2015. Оценка на възможностите за културен туризъм в община Варна. Социално-политически и еколово-хазяйствени проблеми на развития Балтийския регион: Сборник статии, Псковският регионологическият журнал, сс. 122 - 129. ISBN 978-5-91116-407-2 РИНЦ

Резюме на статията

В статията е направена обща оценка на историческото, икономическото и културното развитие на Варна. Административен център на община, градът е модерен, с богат културен календар и културно наследство, обединяващо образци от древни цивилизации. Оценени са възможностите за настаняване на територията на общината и са определени насоките за развитие на културен туризъм в границите на изследваната територия. Поставената цел в статията е: на основата на обща характеристика на наличните ресурси в община Варна и оценка на хотелиерската суперструктура да се предложат алтернативи за културен туризъм. Подобряването на културния туризъм в общината следва да се насочи към: разработване на актуални оферти, съобразени със специфичните потребности на посетителите; предлагане на комплексни туристически програми за културен туризъм за български и чуждестранни туристи, активно участващи в подготовката и реализацията им; създаване на специализирани и тематични културни туристически продукти на основата на местното културно-историческо наследство, специфичните атракции и забележителности, местните специални събития, съвременни традиции и начин на живот; интегриране на културния туризъм с останалите видове и форми на туризъм в община Варна и др.

№ 20. Нешков, М., Казанджиева, В. 2015. Предизвикателства и перспективи пред концепцията „бавен туризъм“. ИНФРАСТРУКТУРА & комуникации: актуални проблеми на инфраструктурата и комуникациите: научно списание на факултет Икономика на инфраструктурата – УНСС, София, Год. V, № 10 [Тенденции и предизвикателства пред глобалния туризъм], сс. 24 - 29. ISSN 1314-0930 Национален референтен списък (ID №719)

Резюме на статията

В разработка се изследва възникването и същността на концепцията „бавен туризъм“. Определени са по-важните особености на бавното туристическо пътуване (slow travel) и са дефинирани водещи характеристики от профила на неговия потребител. Разгледани са по-важни предизвикателства и проблеми пред практическата реализация на концепцията „бавен туризъм“ и са дефинирани насоките за бъдещото негово развитие в контекста на устойчивия туризъм. Целта в публикацията е: на основата на обща характеристика на концепцията „бавен туризъм“ да се предизвика дискусия за предизвикателствата пред нейната практическа реализация в перспектива в контекста на трансформациите в съвременния туризъм. Водещите предизвикателства пред концепцията „бавен туризъм“ са свързани предимно с: принципното философско противопоставяне между динамиката на съвременния глобализиран и технологизиран свят и разбиранията в подкрепа на забавяне на темпото в личностното и общественото развитие; липса на значителен икономически потенциал и интерес от представителите на частния бизнес да вложат средства за опазване и поддържане автентичността на средата и културно-историческото наследство; negliжиране на проблемите на околната среда; пренебрегване на стратегически и устойчиви във времето цели; стремеж към бързи печалби; липса на разбиране и подкрепа за необходимостта от намаляване на ритъма и ограничаване на темповете на развитие.

№ 21. Казанджиева, В. 2014. Динамичните пакети - същност и възможности за предлагане от пътническите агенции в България. ИНФРАСТРУКТУРА & комуникации: актуални проблеми на инфраструктурата и комуникациите: научно списание на факултет Икономика на инфраструктурата – УНСС, София, Год. IV, 2014, № 9. Тенденции в развитието на глобалния туризъм, сс. 140 – 143. ISSN 1314-0930 Национален референтен списък (ID №719)

Резюме на статията

Динамичните пакети са резултат от масовото използване интернет и онлайн посредниците за самостоятелно организиране на пътувания. Характеризират се със заявки в реално време към налични услуги на множество доставчици. Използва се специализирана технология, предлагаща възможни комбинации от търсени продукти и техните пакетни цени. Особености на динамичните пакети са: формиране на индивидуален продукт в реално време; максимално съобразяване с предпочитанията, интересите и потребностите на туристите; директни резервации; актуални цени към

периода на запитване. Водещо конкурентно предимство на динамичните пакети е възможността за персонализация и индивидуален избор. В България покупките на динамични пакети са ограничени, а предлагането им от пътническите агенции е възпрепятствано предимно от технологични проблеми.

№ 22. Kazandzhieva, V. 2014. Volunteer Tourism in Bulgaria. Wirtschafts und Management: theorie und Praxis. - Drobjasko, 2014, pp. 355 - 359. ISBN 978-3-00-047642-6 РИНЦ, CPCI-SSH

Резюме на статията

Концепцията за доброволчеството се развива в продължение на няколко десетилетия, но идеята за комбинирането ѝ с туризма е сравнително нова и набира популярност. Доброволческият туризъм се фокусира върху алтруистични и индивидуални преживявания, които участниците могат да придобият, реализирайки доброволчески проекти. По същество, това е практика на посетители, които по време на своята ваканция полагат доброволен труд, посветен на специфични каузи. В статията са представени проекти и програми за доброволческа дейност в България. Очертани са някои от по-важните проблеми, възникващи в процеса на тяхното реализиране.

IV. Научни доклади по чл. 86 (5), т. 2 от ПРАС в ИУ - Варна

№ 23. Казанджиева, В. 2020. Омниканална дистрибуция на дребно на туристически услуги. ТУРИЗЪМ и свързаност: сборник с доклади от юбилейна научна конференция с международно участие по случай 55 години от създаването на специалност „Туризъм“ 30-31 окт. 2020 г. Варна. – Варна: Наука и икономика, сс. 335 - 343. ISBN 978-954-21-1052-1 Национален референтен списък (ID №4186), Econ Papers, IDEAS

Резюме на доклада

Омниканалите са актуална тенденция в сферата на електронната търговия и онлайн туризма през последните няколко години. Определят се като концепция и актуален маркетингов подход, прилагани в туристическата индустрия. Начинът, по който туристите проучват, планират и резервират своите туристически пътувания и развлекателни дейности в дестинациите, еволюира. Познаването на актуалните дистрибуционни канали в туризма включва комплексен процес на продажба на туристически услуги, стартиращ с вдъхновение за пътуване и финализиран от окончателното решение за покупка. Нарастващото значение на онлайн продажбите в

туризма означава, че традиционните посредници трябва да трансформират дистрибуционната си система, за да предоставят омниканално изживяване на своите клиенти при покупко-продажбата на основни и допълнителни туристически услуги.

№ 24. Казанджиева, В. 2020. Динамично пакетирание в туризма - предизвикателства и възможности. ИКОНОМИЧЕСКАТА наука, образование и реална икономика: Развитие и взаимодействия в дигиталната епоха: Юбилейна международна научна конференция в чест на 100-год. от основаването на ИУ - Варна: Т. 2, Варна: Наука и икономика, сс. 281 - 294. ISBN 978-954-21-1038-5 Национален референтен списък (ID №3955), RePEc и CEEOL, Google Scholar

Резюме на доклада

Една от важните тенденции в съвременното туристическо търсене е възможността потребителите да създават индивидуални туристически пакети. За целта се използват множество уеб сайтове от типа „направи си сам“ (do-it-yourself, DIY). Терминът „динамично пакетирание“, в смисъл на индивидуално формиран от пътника туристически пакет, се използва от началото на настоящото хилядолетие. Понастоящем явлението е признато като една от водещите тенденции в туризма. Реализацията му е резултат от съществуването на специализирани уеб сайтове за пътувания, предоставящи възможности на туристите сами да организират и създават собствени туристически пакети, според специфичните им потребности и интереси. Възникването на динамичния туристически пакет е логично следствие от съществените качествени и количествени трансформации в електронния туризъм. Докладът разкрива предимствата и недостатъците на динамичния туристически пакет за туристи и онлайн туристически посредници. Направена е обща характеристика на динамичното пакетирание в туризма.

№ 25. Kazandzhieva, V., Lukanova, G., Santana, H. 2019. Challenges for Technological Innovations Implementation in the Bulgarian Hotels. Society and Sustainable Development: International Conference Information: Proceedings: 6th Ed., May 10 - 11, 2019, Targu-Jiu, Romania: Academica Brancusi Publ. House, pp. 133 - 137. ISBN 978-973-144-889-3 Google Scholar

Резюме на доклада

Фокусът в публикацията е върху технологичните иновации в хотелиерството като основен двигател и ускоряващ фактор, стимулиращ растежа на хотелиерските компании и туристическа индустрия като цяло. Целта в доклада е: на основата на обща

характеристика на съвременните технологични иновации да се дефинират възможности за внедряването им в български хотели. Мобилни технологии, генерирано от потребителите съдържание, технологии за самообслужване, онлайн рекламни кампании и изкуствен интелект трансформират индустрията, и позволяват ново ниво на обслужване на клиентите. Българските хотели изостават значително в технологичното обновяване. Връзката между индустрията на гостоприемството и технологичните иновации трябва да бъде балансирана и хармонична.

№ 26. Kazandzhieva, V., Ilieva, G., Filipova, H. 2018. The Impact of Technological Innovations on Hospitality Service. Contemporary tourism – traditions and innovations: International Scientific Conference, Cambridge: Cambridge Scholars Publ., pp. 204 - 220. ISBN(10): 1-5275-0829-3 ISBN(13): 978-1-5275-0829-3 Google Scholar

Резюме на доклада

Хотелиерската индустрия е в процес на трансформация, подхранван от технологиите. Системите за онлайн резервиране, управлението на взаимоотношенията с клиентите, социалните медии и смартфоните преобразуват индустрията и създават ново, по-високо ниво на обслужване. Ефективността и целесъобразността от внедряването на всяка нова технология зависи от решението на крайните потребители, служители в компании и клиенти, да я приемат и използват. Технологичните иновации не трябва да изместват напълно служителите в хотелиерските компании, а да подобряват и улесняват дейността им като допринасят за повишаване на равнището на обслужването и подобряват преживяванията на потребителите по време на престоя.

№ 27. Казанджиева, В. 2017. Интерпретативни маршрути на основата на недвижимото културно наследство на Варна. СТРОИТЕЛНО предприемачество на недвижимата собственост: Сборник с доклади от 32-ра международна научно-практическа конференция - ноември 2017, Варна: Наука и икономика, сс. 171 - 181. ISSN 1313-2369 Национ. рефер. списък (ID №1484), Google Scholar, CEEOL

Резюме на доклада

За елементи, които привличат посетители, интерпретацията е неразделна част от съхранението и управлението на средата, и се реализира както за образователни, така и за туристически цели. Недвижимото наследство на Варна е идентифицирано и защитено като средство за опазване и поддържане на ландшафт, места и обекти, оценени като част от българската култура. Целта в настоящия доклад е: да се

представят и оценят интерпретативни маршрути във Варна и да се определят насоки за подобряването им. Използваните изследователски методи са: обработка и систематизиране на количествена и качествена информация, първични и вторични данни за интерпретативни маршрути; интегративен SWOT анализ и оценка на преходите за интерпретация. Те са разнообразни, с потенциал за развитие и подобряване. Разработването на интерпретативни преходи е полезен и целесъобразен процес, който съдейства за идентифициране, съхранение и опазване на недвижимото културно наследство на Варна като туристическа дестинация.

№ 28. Казанджиева, В. 2017. Интерпретативни маршрути в природен парк „Странджа”. АГРОБИЗНЕСЪТ и селските райони - икономика, иновации и растеж: Сборник с доклади от научно-практическа конференция, 12 - 13 окт. 2017, Варна: Наука и икономика, сс. 286 - 297. ISBN 978-954-21-0944-0 Националният референтен списък (ID №132)

Резюме на доклада

Целта в настоящия доклад е да се представят и оценят интерпретативни маршрути в природен парк „Странджа” и да се определят насоки за тяхното разнообразяване и подобряване. Преходите за интерпретация са разнообразни и могат да бъдат усъвършенствани. Планирането и разработването на интерпретативни туристически маршрути в защитена територия е ефективен процес, който подпомага определянето и опазването на природното и културното наследство в границите на природния парк.

№ 29. Казанджиева, В. 2017. Роля на креативния туризъм за формиране идентичността на туристическото място. МЕСТНАТА идентичност и глобалният туризъм: Черноморски туристически форум, Варна 2017. – Варна: Славена, сс. 103-112. ISBN - 978-619-190-090-9 Национален референтен списък (ID №1938)

Резюме на доклада

Появата на творческия туризъм е повлияна от трансформациите в мисленето и отношението към новите и различните изживявания при престоя. Креативният туризъм се основава на различен подход и отношение към материалните и духовните стойности и свидетелства, които са в основата на традиционния културно-познавателен туризъм. Целта в доклада е: да се оцени ролята на креативния туризъм за формиране и утвърждаване на идентичността на туристическото място и неговото диверсифициране. За изпълнението ѝ е определена спецификата на творческия туризъм и са

идентифицирани ползите от развитието му. Направена е обща характеристика на профила на креативния турист и са формулирани по-важни насоки на политиката за креативен туризъм.

№ 30. Казанджиева, В. 2016. Фактори за оценка на сезонността на туризма. БЪЛГАРИЯ - туристическа дестинация за четири сезона: Черноморски туристически форум, Варна 2016. – Варна: ИК Стено, сс. 178-194. ISBN 978-954-449-889-4 Национален референтен списък (ID №572)

Резюме на доклада

Сезонността е характерна особеност и основен проблем за туристическата индустрия. Поставената цел в доклада е: да се определят водещите фактори на сезонност на туризма и да се оценят въздействията им върху модела на сезонност на европейския туризъм. В разработката е дефинирана сезонността на туристическата дейност и са систематизирани причините, които я пораждат. Определени са по-важните особености на сезонния характер на туристическото търсене в глобален и европейски аспект. Посочени са и характерните специфики на модела на сезонност на туризма в България.

№ 31. Казанджиева, В. 2016. Тенденции и перспективи в приложението на иновативни технологии в туризма. ТЪРГОВСКИЯТ и туристическият бизнес в условия на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж: сборник доклади от кръгла маса с международно участие, 21 окт. 2016 г., Свищов. Т. 1-2 . – Свищов: Акад. изд. „Д.А. Ценов“, 2016, сс. 306 - 311. ISBN 978-954-23-1150-8 Национален референтен списък (ID №4150)

Резюме на доклада

Конвергенцията между мобилни телефони и персонални компютри намира израз в ново поколение устройства, с които туристите се чувстват свободни при пътуванията си относно достъпа до интернет. Поставената цел в доклада е: на основата на оценка на потенциала на мобилните устройства в туризма да се определят водещи тенденции и перспективи в използването на иновативни технологии в основни туристически дейности. Идентифицирани са основните функции, изпълнявани от мобилните устройства в туризма. Глобалната мрежа е благоприятна среда за туристическата индустрия, но нейните ползи са за тези икономически субекти, които са в състояние да предложат ефективно и функционално присъствие в уеб пространството.

№ 32. Казанджиева, В. 2015. Идентичност на бранда на дестинацията в контекста на регионалната туристическа политика. РЕГИОНАЛНИТЕ културно-исторически продукти на България - единни в многообразието: Черноморски туристически форум, Варна 2015. – Варна: Славена, сс. 230-238. ISBN 978-619-190-040-9 Национален референтен списък (ID №512)

Резюме на доклада

Усилията за повишаване на конкурентоспособността в туризма са свързани с комплекс от действия и мерки за задържане на вниманието и интереса на посетителите чрез създаване на ясна идентичност, привлекателен и автентичен облик на дестинацията, който е разпознаваем и характерен за нея. Поставената цел в доклада е: на основата на обща характеристика на идентичността на бранда на туристическото място да се определят водещи направления за нейното формиране и развитие. Утвърждаването и налагането на характерни особености на дестинациите е в контекста на регионалната туристическа политика и глобално-локалните взаимодействия. Определени са по-важни положителни ефекти от развитието на идентичността и характерните особености на туристическите райони в България чрез брендиране.

№ 33. Казанджиева, В. 2015. Теоретико-приложни аспекти на концепцията „бавен туризъм“. ТУРИЗМЪТ в епохата на трансформация: сборник с доклади от юбилейна международна научна конференция, посветена на 50-годишнината от създаването на специалност „Туризм“ в Икономически университет - Варна. Варна: Наука и икономика, сс. 722 - 729. ISBN 978-954-21-0864-1 Национален референтен списък (ID №2079)

Резюме на доклада

Бавното и осмисленото туристическо пътуване е модел на цялостна трансформация, индивидуален опит и преживяване, при който пристигането в туристическото място се приема като начало на комплексен процес на духовно израстване и културно обогатяване на посетителя. Колкото по-бавно и постепенно се реализира този процес, толкова по-устойчиви и неподправени са преживяванията и впечатленията по време на ваканцията. В доклада е представен модел за развитие на бавен туризъм, неговата структура и еволюционни етапи. Определени са насоки за разпространение на концепцията „бавен туризъм“, базирани на интеграцията и успешната симбиоза с глобализацията, която за туризма има мултиплицираща роля.

№ 34. Kazandzhieva, V., Paroushev, Z. 2015. The Balkan-mountain pass at the Village of Tchengе as an Opportunity to Explicit the Heritage of the Dervent Settlements. CULTURAL Corridor Via Adriatica: Cultural Tourism without Boundaries: International Scientific Conference, 15-19 Oct. 2015, Trogir, Croatia. – Blagoevgrad: „Neofit Rilski“ Publishing House, pp. 47-54. ISBN 978-954-00-0008-4 Национален референтен списък (ID №860)

Резюме на доклада

Предмет на изследване в доклада е дефинирането на наследството и определянето на същността и особеностите на културните маршрути. Обект на проучване е потенциалът на културно-историческото наследство на Старопланинския проход. Поставената основна цел в разработката е: на основата на обща характеристика на наследството и културните пътища да се представи и позиционира природното и културното богатство на село Ченге като част от наследството на дервентджийските селища (в контекста на културните коридори на Югоизточна Европа). Експликацията на миналото чрез културните пътища в историческите територии се представя като съвкупност от взаимосвързани явления и процеси на разбиране, оценяване и опазване, формиращи т. нар. „цикъл на наследството”.

№ 35. Караджова, З., Казанджиева, В. 2015. Оценка на конкурентоспособността на община Варна като туристическа дестинация според българските туристи. ЧЛЕНСТВОТО на България в ЕС: седем години по-късно. Единадесета юбилейна международна научна конференция 3 окт. 2014 г., София: УНСС, София: Издателски комплекс на УНСС, сс. 297 - 307. ISBN - 978-954-644-753-1 Национален референтен списък (ID №234)

Резюме на доклада

В доклада се разглеждат и анализират показателите, чрез които се оценява конкурентоспособността на община Варна като туристическа дестинация според български туристи. Дефинират се понятията конкуренция, конкурентоспособност и конкурентно предимство в туризма. Посочени са подходите за изследване на конкуренцията, нейните функции, както и определящи фактори за постигане на конкурентоспособност. Формулирани са препоръки и предложения за подобряване на конкурентоспособността на община Варна като атрактивна туристическа дестинация.

№ 36. Казанджиева, В. 2014. Актуализиране на учебните програми според изискванията в Европейското образователно пространство за висше образование

**(на примера на програма по „Пътнически агенции и транспорт в туризма“).
НОВИТЕ идеи в образованието - инвестиция в бъдещето: национална научно-практическа конференция, 28-29 ноем. 2014 г., Бургас. – Бургас: Бургаски свободен университет, сс. 212 - 223. ISBN 978-619-7126-02-0 Национален референтен списък (ID №3846)**

Резюме на доклада

Предмет на проучване в доклада са водещи характеристики и елементи на кредитните системи в Европейското образователно пространство за висше образование. Обект на изследване са учебни програми, разработени на основата на подход, в центъра на който са резултатите от обучението. Поставената цел е: на основата на предложения за актуализиране и допълване на учебна програма по дисциплината „Пътнически агенции и транспорт в туризма“ да се определи комплекс от общи дейности, универсални и приложими при създаване на специализиран профил на учебни програми и по други дисциплини. В разработката са идентифицирани приликите и разликите между Европейската кредитна система за професионално образование и обучение (ECVET) и Европейската система за трансфер на кредити (ECTS).

№ 37. Казанджиева, В. 2014. Туризм и устойчиво управление на археологическото наследство. ИСТОРИКО-археологически туризм - наследство с перспектива: Черноморски туристически форум, Варна 2014. - Варна: Славена, сс. 154 - 169. ISBN - 978-619-190-006-0 Национален референтен списък (ID №883)

Резюме на доклада

Рискът и заплахите за археологическото наследство, причинени от туризма, подчертават актуалността на доклада. Унищожаването на археологически обект или част от него е дълготрайна загуба за културния потенциал на местната и регионалната идентичност. В много случаи туризмът се разглежда като фактор, провокиращ увреждането на археологическото наследство, едновременно с признаването на положителните му ефекти. Изпълнението на отговорностите за устойчиво управление на археологическите обекти изисква спазването на набор от общи мерки. В доклада, препоръките и насоките за използване на археологическото наследство за целите на туризма се класифицират в две основни групи: за управители, организатори и посредници по отношение на устойчивото управление и експлоатация на археологическите обекти; за посетители по отношение на туристически посещения и обиколки.

№ 38. Kazandzhieva, V. 2014. Trends in the development of spa and wellness tourism. INTERNATIONAL Tourist Forum SPA and Wine. – Blagoevgrad: „Neofit Rilski“ Publ. House, pp. 173-177, ISBN 978-954-680-954-4 Национ. референтен списък (ID №1746)

Резюме на доклада

В доклада се изследват специфичните особености на уелнес туризма, които го отличават от медицинските форми на туризъм. Туристическите пътувания в обхвата на спа ваканциите са важна част от уелнес туристическия бизнес със значителни икономически ефекти. Спа и уелнес туризмът са позиционирани като печеливша и перспективна пресечна точка между разрастващата се уелнес индустрия и глобалния туристически сектор.

№ 39. Маринов, С., Казанджиева, В., Дянков, Т., Илиева, Г. 2014. Оценка на конкурентоспособността на община Варна като туристическа дестинация. ИНТЕЛИГЕНТНА специализация на България: единадесета международна научна конференция, 13-14 юни 2014 г., София. – Ботевград: Международно висше бизнес училище, сс. 1029-1047. ISBN - 978-954-9432-64-0 Национален референтен списък (ID №640)

Резюме на доклада

Докладът представя резултати от проучване за оценка на конкурентоспособността на община Варна като туристическа дестинация. Конкурентоспособността се измерва с основни елементи, формиращи предлагането и привлекателността на туристическата дестинация. Интерпретирана е оценката за туристи от основни входящи пазари за дестинацията – френски, британски, немски, руски. Обобщени са и резултатите за български посетители. Представена е оценката на представителите на туристическия бизнес в дестинацията – хотелиери, туроператори и ресторантьори. Формулирани са изводи за конкурентните предимства на община Варна като туристическа дестинация.

**Б. Други публикации за участие в конкурса за професор
V. Учебници и учебни помагала по чл. чл. 86 (5), т. 1, буква „б”
от ПРАС в ИУ – Варна**

№ 40. Нешков, М., Казанджиева, В. 2020. Пътнически агенции и транспорт в туризма. учебно помагало, Варна: Наука и икономика. сс. 67-88; 96-116; 134-162. ISBN 978-954-21-1020-0

Резюме на учебното помагало

Учебното помагало е първо по рода си в България. Предназначено е за студентите от ОКС „бакалавър“ и „магистър“ в специалност „Туризъм“ на ИУ – Варна. Съдържанието му е съобразено с учебната програма по дисциплината от учебния план. В структурата му, частите, разработени от доц. д-р Велина Казанджиева са: гл. 3 план-съдържание на семинарните занятия; гл. 4 допълнителни текстове и илюстрации (с изключение на т. 4.1 и т. 4.7); гл. 5 правно регламентиране на дейността на пътническите агенции в България; гл. 6 примерни тестове.

№ 41. Нешков, М., Казанджиева, В. 2018. Въведение в туризма. учебно помагало. Варна: Наука и икономика. сс. 79-99; 107-134; 143-190. ISBN 978-954-21-0958-7

Резюме на учебното помагало

Целта на учебното помагало, което е първо по рода си в страната, е да подпомогне и улесни усвояването на базисни знания, умения и компетентности по въвеждаща в науката за туризма профилираща дисциплина, в ролята им на входящи знания при изучаване на други профилиращи дисциплини. Частите, разработени от доц. д-р Велина Казанджиева са: гл. 3 план-съдържание на семинарните занятия; гл. 4 допълнителни текстове и илюстрации (с изключение на т. 4.1, т. 4.2 и т. 4.10); гл. 5 въпроси, задачи и казуси за самоподготовка; гл. 6 примерни тестове.

№ 42. Нешков, М., Казанджиева, В. 2016. Екскурзоводство. учебник, Варна: Наука и икономика. сс. 125-130; 203-236; 257-266. ISBN 978-954-21-0891-7

Резюме на учебника

Съдържанието на учебника е съобразено с предмета на дисциплината, изучаваща общи въпроси от теорията и методиката на екскурзоводството в качеството му на важна подсистема на туристическото обслужване с акцент върху неговите организационно-управленски и технологични аспекти. Учебникът е предназначен главно за студенти бакалаври от специалност „Туризъм“ в ИУ – Варна. Частите, разработени от доц. д-р Велина Казанджиева са: участие на екскурзовода при уреждането на рекламации (т. 5 от гл. 3); екскурзоводството в България (гл. 5); конкретни действия при уреждане на рекламации (т. 6 от гл. 8).

№ 43. Нешков, М., Казанджиева, В. 2015. Регулиране на международния туристическия бизнес. Варна: Наука и икономика. сс. 106-179. ISBN 978-954-21-0855-9

Резюме на учебника

Структурата на учебника по едноименната дисциплина обединява съставни компоненти (подсистеми) от системата на регулиране на туризма (субекти, обекти, инструменти, регулативни въздействия и др.), които тясно се преплитат със и интегрират в туристическата политика. Познавателната стойност на учебника се определя в две основни направления: теоретико-методологическо и практико-приложно. Предназначен е предимно за студенти от ОКС „магистър“, специалност „Международен туристически бизнес“ в ИУ – Варна. Частите, разработени от доц. д-р Велина Казанджиева са: инструменти за регулиране на международния туристически бизнес (гл. 4); международни документи, регламентиращи туристическото развитие (т. 5.1 от гл. 5).

**VI. Други публикации (научно – популярни статии) по чл. 86 (5), т. 2
от ПРАС в ИУ – Варна**

**№ 44. Казанджиева, В. 2014. Доброволчески туризъм - съвременна алтернатива за отговорно пътуване. Перспективи за развитие на българската икономика: [Електронен ресурс]: сборник доклади от научно-практическа конференция, Велико Търново на 30-31.10.2014, Велико Търново: „Ай анд Би“.
ISBN 978-954-9689-84-6;
COBISS.BG-ID – 1279835620 <https://plus.cobiss.net/cobiss/bg/bg/bib/1279835620>**

Резюме на доклада

Доброволческият туризъм се оформя като особена пазарна ниша, чието развитие е стимулирано и улеснено от редица фактори: увеличаване броя и значимостта на доброволческите проекти; разнообразяване на дестинациите, в които се реализират подобни проекти; разширяване на целевите пазари и увеличаване на участниците в предлагането (благотворителни организации, туроператори, частни посредници); нарастване на конкуренцията и др. Доброволческите пътувания са признати като полезна за местната общност и държавата обществена практика. Основни направления за доброволчески туризъм у нас са: финализиране на процеса по правно регламентиране на доброволческата дейност; активизиране ролята на НПО и участието им в доброволчески проекти и програми; предлагане на специализирани доброволчески

пътувания на вътрешния и международния туристически пазар; стимулиране на природосъобразни, културно-образователни и алтернативни пътувания чрез различни форми и разновидности на доброволчески туризъм и др.

**№ 45. Маринов, С., Нешков, М., Д., Казанджиева, В., Дичев, Д., Душев, Д., Илиева, Г., Гаврилова, Р., Николов, Т., Шипковенски, Г. 2015. ПРОГРАМА за развитие на туризма в община Варна 2014 – 2020. Нормативни актове – Община Варна. Варна: Издателство ФИЛ, сс. 82 - 95. <https://varna.obshtini.bg/doc/3433816>
<https://varnacouncil.bg/wp-content/uploads/2017/02/развитие-на-туризма-2014-2020.pdf>**

Резюме на Програмата

Програмата за развитие на туризма в община Варна за периода 2014-2020 г. систематизира визия и цели, стратегии и приоритети, мерки и проекти по отношение на общинската територия. Програмният документ е платформа за координирани действия на всички заинтересовани страни с цел ефективно усвояване на туристическия потенциал на общината. В частта, разработена от доц. д-р Велина Казанджиева, е изследвана макросредата на община Варна като туристическа дестинация през призмата на специфични политически обстоятелства (гл. 2). Проучени и оценени са икономически, демографски, социокултурни и екологични условия, характерни за общинската територия.